

**การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์”**

**The Development of Dramatic Arts Instructional Package for
Mattayomsuksa 2 Students in Banyang “Kururajrangsak” School**

ผู้วิจัย : สกาวเดือน เอี่ยมสร้อย

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ

สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 77 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ แบบทดสอบวัดความรู้ด้านนาฏศิลป์ ก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินการปฏิบัตินาฏศิลป์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยใช้ Dependent Sample t – test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.45 / 87.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.05

4. การประเมินการปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากการใช้ชุดการสอนพบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สวยงาม

คำสำคัญ : การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์

ABSTRACT

The main purposes of this research were :1) to develop dramatic arts instructional package for middle school students in Banyang “Kururajrangsan” School, with the efficiency criteria of 80 / 80. 2) to compare the students’ achievement scores before and after using the development of dramatic arts instructional package, and 3) to study the students’ opinions towards the dramatic arts instructional package.

The subjects were 77 students in Matayomsuksa 2 in Banyang “Kururajrangsan” School, Lamplimat District, Buriram Province. The research instruments consisted of 1)dramatic arts instructional package, 2) achievement tests which were used before and after the lessons, 3) dramatic arts performance assessment form and, 4) opinion questionnaire for Matayomsuksa 2 students in Banyang “Kururajrangsan” School. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation(S.D.), and Dependent Sample t – test. The results of the study revealed that :

1. The development of dramatic arts instructional package for middle school students was at 86.45 / 87.93 , higher than the expected criteria.
2. The students’ achievement after the use of dramatic arts instructional package was higher than that before the lessons at the significant level of .05.
3. The students’ opinions to the dramatic arts instructional package were at the high level, and the average score was 4.05.
4. The assessment of the students’ dramatic arts performance after the use of dramatic arts instructional package was that they could perform it correctly and beautifully.

Key word : Development of , Dramatic Arts Instructional Package.

บทนำ

ศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งสัญลักษณ์ประจำชาติ เป็นมรดกทางสังคมที่เกิดจากการสร้างสรรค์ สัมผัสกันมา จึงควรให้มีการดำรงไว้สืบทอดต่อกันไป ศิลปะถือเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ เป็นสิ่งที่ช่วยจรรโลงความดี ความงาม และแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ในบรรดาศิลปะทั้งปวงที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของชาติไทยนั้น “นาฏศิลป์” นับว่าเป็นศิลปะที่มีความเด่นชัดอย่างหนึ่ง ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียน การสอน วิชานาฏศิลป์ โดยให้บรรจุไว้ในหลักสูตรการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อให้เยาวชนไทยได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด ศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ต่อไป

กระบวนการทางการศึกษาถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมและสืบทอดวัฒนธรรมของชาติ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีระบบและมีความต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้เกิดการทำนุบำรุง ส่งเสริม และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมได้สมบูรณ์ที่สุด (จิราพร ฐิทธิเชียร. 2545 : 50) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของนักปราชญ์ทางศาสนาที่กล่าวไว้ว่า “ภารกิจแรกที่เป็นหัวใจของวัฒนธรรม คือ การให้การศึกษ” บทบาทของโรงเรียนจึงมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาวัฒนธรรมให้คงอยู่กับชาติ เป็นการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการให้การศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าของวัฒนธรรมและการถ่ายทอดค่านิยมต่อเยาวชน (กรมวิชาการ. 2540 : 141) และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดแนวกรพัฒนาประเทศในอนาคด้าน สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ที่มีเป้าหมายของการสืบทอดสายใยทางสังคมและวัฒนธรรมที่สังคมไทยในอนาคตพึงอนุรักษ์และพัฒนาศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไทยให้เป็นกระแสวัฒนธรรมหนึ่งของโลก นอกจากนี้คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ตั้งเป้าหมายของระบบการศึกษาทั้งหมด คือ การปลูกฝังและฝึกฝนให้ประชาชนประพฤติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 211) ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ทั้งในระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนา ผู้เรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่กับความงาม ปลูกความคิดของผู้เรียนให้เกิดเป็นรูปร่าง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาคำตอบได้ด้วยตนเอง เป็นการแสดงออกที่สร้างสรรค์และจินตนาการที่ลึกซึ้ง มีคุณค่าต่อจิตใจ ซึ่งมีจุดประสงค์ของการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศิลปะนิสัยให้กับผู้เรียน ให้มีบุคลิกภาพและอารมณ์ที่ประณีตละเอียดอ่อน มีความตระหนักเกี่ยวกับงานศิลปะ รับรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถพัฒนาสื่อความหมายทางศิลปวัฒนธรรมที่ดีในแต่ละบุคคล (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 7 – 9)

การสร้างชุดการสอนสำหรับครูก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรม การเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่จะให้บรรลุตาม เป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ อาจทำได้โดยการสร้างชุดการสอนประกอบการใช้เอกสาร ใน รูปแบบของชุดการสอนซึ่งนับว่าเป็นการพัฒนาหลักสูตรในระดับชั้นเรียนรูปแบบหนึ่ง จนบรรลุ เป้าหมายของหลักสูตร เนื่องจากชุดการสอนมีลักษณะเป็นสื่อประสมที่ใช้วิธีระบบ (Systems Approach) เป็นตัวกำหนดขั้นตอนการผลิต การเลือกและการใช้สื่อประสมที่สอดคล้องสัมพันธ์กับ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอน มีการตรวจสอบปรับปรุง ให้เกิดการ พัฒนาทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด (ชัยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. 2543 : 42 – 46)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดสอนนาฏศิลป์ เพื่อให้ครูผู้สอน นาฏศิลป์ที่ขาดความรู้ความชำนาญได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งชุดการสอน (Instructional Package) เป็นผลมาจากการพัฒนาหลักสูตรในรูปของหน่วยการเรียนรู้และได้ใช้ วิธี ระบบเข้ามาช่วยในการจัดการเรียน การสอนเป็นการบูรณาการสื่อเข้าด้วยกันในลักษณะของสื่อ ประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ในการเรียนของแต่ละหน่วย เพื่อช่วยในการ เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้และช่วยให้การสอนของ ครูดำเนินไปโดยสะดวกและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการสร้างชุดสอนนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ สร้างโดยการศึกษาวิธีระบบ (Systems Approach) ของ ดิค และ แคร์รี่ (Dick & Carey, 1978 : 78 – 80 อ้างถึงใน กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. 2546 : 61) เป็นแนวทาง เนื่องจากระบบการเรียนการสอนของ ดิค และ แคร์รี่ ได้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์งาน การเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอน มีการ กำหนดเป้าหมายรวมของการสอน วิเคราะห์งานสอน วัตถุประสงค์ของผู้เรียน มีการพัฒนา แบบทดสอบ การเลือกใช้กลวิธีทางการสอนและการสร้างแบบประเมินผลรวมมีกระบวนการ ตรวจสอบเพื่อแก้ไขสิ่งที่บกพร่องนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “ศุภราชบุรี รังสรรค์” ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดสอน นาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “ศุภราชบุรีรังสรรค์”
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยชุดสอนนาฏศิลป์

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “ศุภราชกูร์รังสรรค์”

อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวน 77 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “ศุภราชกูร์รังสรรค์”

อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “ศุภราชกูร์รังสรรค์” อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการและทฤษฎีของรูปแบบการพัฒนาชุดการสอน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะทำการทดลองการเรียนรู้ และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนจบทุกแผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์

ผลการวิจัย

1. จากการหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “ศุภราชกูร์รังสรรค์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยวิเคราะห์จากคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ $86.45 / 87.93$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผลการวิเคราะห์หาความยากง่ายของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง $0.20 - 0.80$ แสดงว่า แบบทดสอบมีความยากง่ายพอเหมาะและสามารถจำแนกนักเรียนได้และผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่า 0.8367 แสดงว่าแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นในระดับเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนและการทดสอบค่า t ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มประชากร ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 5.12 คะแนน หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 8.96 โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือผลการเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจริง

3. ผลการวัดระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 คะแนน จึงสรุปได้ว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก ต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์”

4. ผลการประเมินการปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สวยงามมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.61

อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด จากผลการวิจัย ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาชุดการสอน โดยใช้วิธีวางแผนการดำเนินงานตามระบบขั้นตอนทำให้เกิดความสอดคล้องอย่างมีระบบรวมถึงมีการตรวจสอบขั้นตอนต่างๆ เป็นข้อมูลย้อนกลับ นำชุดการสอนไปทดลองใช้ และตรวจสอบประเมินผลย่อยจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาและวิเคราะห์ข้อบกพร่อง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข จนทำให้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเกื้อ คณาเวช (2540 : 67) ที่กล่าวว่า ในการสร้างชุดการสอนโดยใช้ระบบเป็นหลัก ทำให้มั่นใจว่า ชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” พบว่า วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ต้องอาศัยทักษะในการปฏิบัติ ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกปฏิบัติ ต้องอาศัยเวลาและแบบอย่างที่ต้องการ ซึ่งในการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์นี้ได้กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเป็นลำดับ คือ เริ่มเรียนรู้จากการศึกษาสื่อที่เป็นรูปภาพ บัตรงาน ภาพ

สไลด์ แล้วนำไปสู่การฝึกปฏิบัติ ทั้งจากการปฏิบัติตามคำอธิบายในบัตรงาน รูปภาพ เคลื่อนไหว แล้วฝึกปฏิบัติประกอบเพลงจากแถบบันทึกเสียง ในขั้นตอนกระบวนการดังกล่าว จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความมั่นใจในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ เรณู โกศินานนท์ (2545 : 50) ได้เสนอวิธีสอนนาฏศิลป์ไว้ว่า ในการสอนนาฏศิลป์นั้นผู้สอนต้องคอยดูแลและใช้วิธีสอนจากง่ายไปหายาก สอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อมรา กล้าเจริญ (2542 :15) ที่พบว่า ลำดับขั้นตอนในการสอนนาฏศิลป์ จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในกิจกรรม ทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติควบคู่กันไป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์” มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยันต์ แสงนิลสุข (2546 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยปรากฏดังนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 86.45 / 87.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80 / 80 สืบเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร แนวคิด หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ แล้วดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญประเมินปรับปรุงแก้ไข จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ พัชรี ใจชอบ (2545 : 116) ได้พัฒนาแผนการสอนเรื่องการค้าแข้ง กระติบข้าว วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จึงทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการค้าแข้งกระติบข้าว คิดเป็นร้อยละ 88.80

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้จากสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาประกอบบทเรียน ครูเป็นผู้วางแผนไว้ล่วงหน้า เป็นการกระจายบทบาทการสอนของครูไปสู่ผู้เรียน ดังที่ แคนด์เลอร์ (Candler. 1981 : 380) กล่าวว่า จากที่นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้หลายทาง ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และก่อนการดำเนินการจัดการเรียนรู้นั้น ควรเริ่มตั้งแต่การบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ และเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ รวมทั้งการวัดผลประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่จะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ประกอบด้วย สื่อ แหล่งเรียนรู้ และวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอื่นๆ ล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 คะแนน แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินต่อการปฏิบัติกิจกรรมและทำให้เกิดการเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของ ดัน (Dunn, 1972 : 154) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ดีควรช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาส ทำงานร่วมกันเป็นคู่ หรือเป็นคณะ การสร้างกลุ่มเล็กๆ ที่มีความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกันในการเรียนรู้ จะป้องกันไม่ให้นักเรียนมีความรู้สึกอยู่คนเดียว ซึ่งการเรียนร่วมกันจะทำให้เกิดความสนุกสนาน นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นพบสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ จึงมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1. ควรเผยแพร่แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ ให้ครูได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องศึกษาขั้นตอนและวิธีใช้ให้เข้าใจอย่างชัดเจนเสียก่อนที่จะนำไปใช้
3. การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์นั้น จะต้องใช้เวลามาก เพราะต้องมีการฝึกหัดและฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะความชำนาญการ ในการปฏิบัติ มีความอ่อนช้อยงดงามครูจึงต้องทำให้ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนนาฏศิลป์ เกิดความตระหนักแลเห็นคุณค่าของการเรียนนาฏศิลป์ ชื่นชอบ สนอง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงผลงานจึงจะทำให้เกิดทักษะนาฏศิลป์อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **เรียนรู้ร่วมกัน 2**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- . (2545). **ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (2546). **ชุดการเรียนรู้การสอน**. เชียงใหม่ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราพร ธวัชวิเชียร. (2545). การให้การศึกษาทางศิลปะและวัฒนธรรม จันทรเกษม (มกราคม-กุมภาพันธ์) : 50-51.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2540). **"การพัฒนากระบวนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนสื่อประสมแบบจูปา"** การวิจัยทางการศึกษา 17,4 (2530), 103-115.
- บุญเกื้อ กุรหาเวช. (2540). **นวัตกรรมการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยการพิมพ์.
- พัชรี ใจชอบ. (2545). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง รำเชิงกระต๊อบข้าว วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เรณู โกศินานนท์. (2545). **รำไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- อมรา กล้าเจริญ. (2542). **วิธีสอนนาฏศิลป์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารยันต์ แสงนิลสุข. (2546). **การพัฒนาการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- Candler, A. C. (1981). "Peer Tutoring as a Strategy Individualizing Instruction" Education. 101 : 380.
- Dunn, R.T. (1972). "Team Learning and Circles of Knowledge," Practical Approaches to Individualization. New York : Packer Publishing Company.